

Настич Тетяна Миколаївна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Давидова Наталія Валентинівна,

кандидат юридичних наук,
викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах ведення господарської діяльності досить важко вивести своє підприємство на високий рівень, а саме бути одним з лідируючих та користуватися великим попитом. Одним із факторів, що заважають цього досягнути є поняття «недобросовісної конкуренції», яка, на жаль, присутня не тільки в господарській діяльності, адже вона заважає підприємству розвиватися, рости, розширюватися. Через недобросовісну конкуренцію багато гідних підприємств занепадають, їм не вдається вийти на рівень економічно-торгівельних відносин, навіть, якщо вони пропонують продукти та послуги високої якості.

Статтею 32 Господарського кодексу України визначено поняття та сутність недобросовісної конкуренції, отже – це будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності [1].

Недобросовісною конкуренцією є неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання, створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції, неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці, а також інші дії, що кваліфікуються відповідно до частини першої цієї статті 35 Господарського кодексу України [1].

Суб'єкти господарювання, як учасники конкурентної боротьби, застосовують різні способи впливу на внутрішнє та зовнішнє середовище, що стосується певного підприємництва та його виду діяльності. Недобросовісна конкуренція є одним із таких способів.

Так, недобросовісна конкуренція на думку З.М. Борисенко [2], це такі методи підприємницької боротьби, націлені на отримання переваг у конкуренції, які застосовуються через порушення чинного законодавства, професійних та етичних норм і вимог добропорядності, розумності й справедливості. Чим більше загострюється конкурентна боротьба, тим серйозніші прояви недобросовісної конкуренції.

Негативне ставлення щодо недобросовісної конкуренції має і О.В. Безух [3], на думку якого недобросовісна конкуренція - це антиконкурентні дії суб'єктів господарювання чи бездіяльність, пов'язані з порушенням чинного законодавства, торгових правил та звичок, прав на інтелектуальні продукти, вимог добропорядності і справедливості шляхом вчинків, здатних викликати змішування відносно підприємства, продукції або діяльності конкурента, ввести громадськість в оману, дискредитувати конкурента

За формою недобросовісну конкуренцію можна класифікувати, враховуючи зміст та спрямованість неправомірних дій. Їх можна поділити на три великі групи: неправомірні дії, спрямовані на отримання певних переваг над конкурентом за рахунок його інтелектуальної діяльності та ділової репутації; неправомірні дії, пов'язані з дезорганізацією виробничого процесу конкурента, створенням йому перешкод під час конкурентної боротьби та досягненням неправомірних переваг у конкуренції; дії, пов'язані з неправомірним збиранням, розголошенням та використанням комерційної таємниці [4].

Ми погоджуємося з вищевказаними науковими висновками щодо значення поняття недобросовісної конкуренції, так як вважаємо, що остання порушує права та інтереси інших підприємств та підприємців, щодо якої застосовується.

На території України діє закон, який визначає правові засади захисту суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції. Закон спрямований на встановлення, розвиток і забезпечення торгових та інших чесних звичаїв ведення конкуренції при здійсненні господарської діяльності в умовах ринкових відносин [5].

Недобросовісна конкуренція, як приклад, проявляється в таких діях: незаконне отримання, викрадення таємниці підприємства і розголошення її або використання на своєму підприємстві, тим самим завдаючи різних видів шкоди підприємству. Також це поширення та використання неправдивої інформації, що стосується певного підприємства, а отже, підірвати репутацію підприємства, принижувати його честь та рівень серед інших. Також недобросовісна конкуренція являє собою підкуп певних осіб, від яких залежить розвиток та становлення підприємства, виведення його на новий, вищий рівень, а саме за допомогою неправомірної вигоди підставляють одне підприємство завдяки певній людині, яка надає дозвіл на його ведення.

На нашу думку, конкуренція є необхідною частиною ринкових відносин, невід'ємною ознакою цивілізованої, сучасної, розвинутої економіки. Слід зауважити, що перш за все, діяльність певного підприємства не повинна зачіпати права і законні інтереси інших суб'єктів господарювання. Через це законодавець приділяє вказаній проблемі таку пильну увагу, намагаючись знищити негативний вплив цього явища на суб'єктів господарювання, які є добросовісними, законслухняними та чесними у веденні своєї діяльності. На жаль, на практиці недобросовісна конкуренція є одним із найпоширеніших видів правопорушень у підприємницькій діяльності.

Отже, вказана проблема регулюється на законодавчому рівні, а отже особи, які займаються недобросовісною конкуренцією несуть відповідальність за свої дії. Покаранням за недобросовісну конкуренцію є юридична відповідальність осіб, якщо їх дії мають негативний вплив на конкуренцію на території України, незалежно від того, де вчинено такі дії [1]. Як відомо, недобросовісна конкуренція майже не завдає збитків вигляді втрати або ушкодження майна. У більшості випадків її негативні наслідки складають такі факти як упущена вигода й порушення права й іміджу підприємства.

Ми вважаємо, що слід вивчати зарубіжний досвід з метою захисту компаній, адже від цього в значній мірі залежить розвиток та прогресивне майбутнє української економіки та на законодавчому рівні доречно підвищити відповідальність за недобросовісну конкуренцію, адже через неї багато гідних підприємств залишається і тіні інших, правопорушників.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський Кодекс України. Закон від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 06.11.2019)
2. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. К.: Таксон, 2004. 704 с. (Exprofesso).
3. Безух О.В. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері промислової власності. автореф. на здобуття ступеню канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.04. Господарське право; арбітражний процес. Донецьк, 2001.
4. Слободянюк М.В. Добросовісна конкуренція – законні норми поведінки. Вісник АМКУ. №2. 2006.
5. Про захист від недобросовісної конкуренції. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96> (дата звернення 06.11.2019)